

Statenvoorstel 50/18 A

Voorgestelde behandeling

Procedurevergadering :

PS-vergadering :

Datum

25 september 2018

Documentnummer

GS: 4411422

PS: 4419085

Onderwerp

Zienswijze op ontwerpbegroting 2019, de meerjarenraming 2020-2022 en bijstelling begroting 2018 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Brabant-Noord

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

De ODBN vraagt de Provinciale Staten om hun zienswijzen kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur van de ODBN op zowel de herziene begroting 2018 als de ontwerpbegroting 2019.

Het opstellen van de begroting 2019 was uitgesteld. De oorzaak was het grote jaarrekeningtekort 2017 en het onderzoek naar de oorzaken. Hierdoor haalde de ODBN de wettelijke en beoogde oplevertermijnen niet.

Zowel de herziene begroting 2018 als de ontwerpbegroting 2019 omvat een behoorlijke kostenstijging voor de deelnemers, onder meer vanwege hogere uren tarieven. Het huidige budgettaire kader van de provincie voorziet hierin niet. Op de meeste andere onderdelen sluiten de begrotingen van de ODBN aan bij het provinciale kader. De provincie heeft een groot belang in een robuuste, toekomstbestendige omgevingsdienst die haar taken goed uitvoert.

Het voorstel

1. De volgende zienswijzen op de herziene begroting 2018 en ontwerpbegroting 2019 van de gemeenschappelijke regeling ODBN vast te stellen:
 - 1.1. *De herziene begroting 2018 en ontwerpbegroting 2019 van de ODBN voldoen geheel of grotendeels aan de normen over kwaliteitsborging, collectieve taken, inverdieneffecten/extra uitgaven en weerstandsv Vermogen.*
 - 1.2. *De herziene begroting 2018 en ontwerpbegroting 2019 van de ODBN voldoen niet aan het budgettaire kader, bestuurlijke kaders en verplichte kentallen.*

2. De bovenstaande zienswijze op de herziene begroting 2018 en ontwerpbe-
groting 2019 kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur van de ODBN.
3. De tariefstijging en hogere kosten van de collectieve taken over 2018 inci-
denteel budgettair-neutraal op te vangen door € 372.000,- ten laste van het
VTH-budget te brengen en van € 480.000,- ten laste van de in 2017ge-
vormde voorziening verlies ODBN.
4. De kostenstijging vanaf 2019 structureel te verwerken in de provinciale be-
groting:

Datum

25 september 2018

Documentnummer

GS: 4411422

PS: 4419085

<i>Bedragen * 1.000</i>	2019	2020	2021	2022
Effect structurele bijdrage opdracht	€ 1.110	€ 1.110	€ 1.105	€ 1.105
Effect bijdrage ontwikkelplan	€ 241	€ 76	€ -	€ -
Effect bijdrage omgevingswet	€ 84	€ 84	€ -	€ -
Totaal effect	€ 1.435	€ 1.270	€ 1.105	€ 1.105

5. De onder 4 genoemde aanpassing in de begroting pas door te voeren *na* be-
sluitvorming over het dossier 'Uitvoering VTH Wet Natuurbescherming' en de
financiële meevaller die uit dat dossier voortvloeit.

Aanleiding

De ODBN heeft aan alle deelnemers de herziene begroting 2018 én de ont-
werpbeegroting 2019 verstrekt voor de mogelijkheid tot het inbrengen van ziens-
wijzen. Provinciale Staten maken hierbij gebruik van de wettelijke bevoegdheid
dit te doen.

Vanwege grote jaarrekeningtekort en het onderzoek naar de oorzaken van het
tekort is de begroting 2019 uitgesteld. Hierdoor was de ODBN niet op tijd met
het aanleveren van de begroting aan het ministerie van BZK voor 15 juli. De
ODBN is onder preventief toezicht geplaatst.

Uit het onderzoek naar de oorzaken van het tekort blijkt dat de ODBN structu-
reel niet kostendekkend opereert. In de afgelopen maanden is een robuuste be-
groting opgesteld waarmee de ODBN kostendekkend moet functioneren.

In de [statenmededeling](#) Actualisatie rapport vergunningverlening, toezicht en
handhaving in het omgevingsrecht (taakanalyse 2018) is reeds aangekondigd
dat de financiële problemen bij de ODBN naar verwachting in het najaar tot
een begrotingswijziging zal leiden. Ook werd aangegeven dat de structurele ef-
fecten van de problemen bij de ODBN niet kunnen worden afgedekt uit de hui-
dige provinciale meerjarenbegroting. In april kondigde de ODBN bovendien
brief aan dat deelnemers rekening moesten houden met een tariefstijging van 15-
20%.

De begroting 2018 van de ODBN is herzien en er is een ontwerpbegroting 2019 opgesteld.

Dat heeft de volgende financiële gevolgen:

- Het uurtarief 2018 stijgt met terugwerkende kracht vanaf 1/1/2018 van de eerder begrote € 79,76 naar € 89,54 (+12%).
- Het uurtarief 2019 stijgt verder naar € 94,50 (+6%).
- Er is tijdelijk extra budget nodig om de bedrijfsvoering van de ODBN robuust te maken via een Meerjarig Ontwikkelplan (MJOP). Via afzonderlijke deelnemersbijdragen worden deze kosten betaald. Voor de provincie betekent dat een extra bijdrage van € 241.000 in 2019 en € 78.000 in 2020.

De provincie hanteert provinciale kaders om de begroting van omgevingsdiensten te beoordelen: bestuurlijke kaders, kwaliteitsborging, collectieve taken, inverdieneffecten, weerstandsvermogen, verplichte kentallen en budgettair kader.

Bevoegdheid

Als gevolg van artikel 59 Wet gemeenschappelijke regelingen ligt de bevoegdheid tot het inbrengen van zienswijzen op de ontwerpbegroting bij gemeenteraden respectievelijk Provinciale Staten.

De ontwerpbegroting is op 7 september 2018 verstrekt aan de gemeenteraden en Staten van de deelnemers. Het Algemeen Bestuur van de ODBN wil de definitieve begroting vaststellen in haar vergadering van 19 december 2018.

De deelnemers worden gevraagd om vóór 9 november 2018 eventuele zienswijzen kenbaar te maken.

Doel

Het Dagelijks Bestuur van de ODBN in positie brengen om de ontwerpbegroting te verbeteren en de risico's voor de provincie als deelnemer en eigenaar van de ODBN beheersbaar te houden.

In 2016 heeft GS de toetsingskaders voor de begrotingen van de omgevingsdiensten vastgesteld. Deze kaders richten zich meer op de inhoud en minder op het geld. De ontwerpbegroting 2019 van de ODBN is getoetst aan 7 thema's, te weten bestuurlijke kaders, kwaliteitsborging, collectieve taken, inverdieneffecten, weerstandsvermogen, verplichte kentallen en het budgettair kader.

Datum

25 september 2018

Documentnummer

GS: 4411422

PS: 4419085

Argumenten

Datum

25 september 2018

Documentnummer

GS: 4411422

PS: 4419085

1.1 De herziene begroting 2018 en ontwerpbegroting 2019 voldoet op de volgende punten geheel of grotendeels aan de kaders:

1. Kwaliteitsborging.

De begroting toont een jaarlijkse reservering van capaciteit en middelen die nodig zijn voor de uitvoering van de landelijke prioriteiten en de regionale samenwerkingsafspraken, Dit geldt ook voor een jaarlijkse reservering van middelen voor permanente her-, en bijscholing.

De ODBN werkt aan het voldoen aan de gestelde kwaliteitscriteria. Voor de Boa-capaciteit leidt dit tot het gewenste resultaat. Voor ketentoezicht en afvalwater verwacht de ODBN binnen 2 jaar aan de criteria te voldoen.

2. Collectieve taken.

Er ligt een door het Algemeen Bestuur vastgesteld plan en financieringssysteem ten grondslag aan het budget dat in de begroting voor de collectieve taken zijn opgenomen voor 2018. Het plan 2019 hiervoor wordt voorbereid n.a.v. de begroting 2019.

3. Inverdieneffecten / extra uitgaven.

Om de organisatie en haar systemen toekomstbestendig en robuust te maken zijn tijdelijk extra uitgaven en investeringen noodzakelijk. Dit omvat een 10 majeure projecten. De ODBN raamt deze op € 1,8 miljoen in de periode 2018 t/m 2020. Deze worden conform de verdeelsleutel van de collectieve taken verdeeld. De provincie neemt daarmee een kwart van deze kosten voor haar rekening. De uitvoering van deze projecten gebeurt op een planmatige wijze via een meerjarig ontwikkelplan (MJOP) zodat budget en uitgaven goed herleidbaar zijn.

4. Weerstandsvermogen.

Het weerstandsvermogen naderde na jaarrekening 2016 een kritisch niveau. De reserves en voorzieningen zijn herijkt; nadat het AB hierover besloten heeft is het weerstandsvermogen op voldoende niveau. De bestaande risico's zijn gekwantificeerd en het weerstandsvermogen is dan voldoende om deze risico's op te vangen.

1.2 Op de volgende punten voldoen de begrotingen niet aan de kaders:

1. Budgettair kader.

Het structurele provinciale beschikbare budget voorziet niet in de geraamde kostenstijgingen naar aanleiding van de ODBN-begrotingen. De oorzaak hiervan ligt bij de hogere uurtarieven en een extra bijdrage aan de collectieve taken. De effecten van deze twee oorzaken moeten nog in de *provinciale begroting vanaf 2019* worden verwerkt.

2. Bestuurlijke kaders.

De kadernota voor de ontwerpbegroting die de ODBN aan haar deelnemers verstuurde in november 2017 werd achterhaald toen daarna zich grote tekorten manifesteerden. De kaders moesten bijgesteld, maar er was eerst onderzoek én tijd nodig om de begroting te kunnen. Deze nieuwe kaders zijn opgenomen in de herziene begroting 2018 en ontwerpbegroting 2019, maar sluiten daarmee niet aan op de eerdere kadernota's.

3. Verplichte kentallen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

De omgevingsdiensten presenteren de kentallen in hun begroting zodat de deelnemers deze gegevens kunnen opnemen in de paragraaf Verbonden Partijen in hun eigen begroting. Omdat de begroting 2019 van de ODBN te laat is, zijn deze gegevens niet in de provinciale begroting opgenomen.

De onderdelen 2 (bestuurlijke kader) en 3 (kentallen) zijn het directe gevolg van de vertraagde oplevering beide begrotingen door de ODBN. Onderdeel 1 leidt niet tot aanpassing van de ODBN-begrotingen, maar wel van de provinciale begroting vanaf 2019.

2.1 De ODBN heeft alle deelnemers gevraagd om hun reactie.

Op basis van de reacties van deelnemers kan de ODBN hun begroting aanpassen en/of reageren op de zienswijzen.

3.1 We kunnen de kostenstijging 2018 incidenteel opvangen binnen het budget.

De extra kosten 2018 bedragen naar schatting €852.000. Hiervan wordt € 372.000 opgevangen binnen de huidige begroting. De overige € 480.000 dekken wij uit de voorziening dat is ingesteld om tekorten bij het ODBN af te dekken. Mocht bij de jaarrekening echter een beroep nodig zijn op deze voorziening, dan wordt via een begrotingswijziging een beroep gedaan op de voorziening.

4.1 De kostenstijging is noodzakelijk voor een gezonde dienst

Eind 2017 werd duidelijk dat de ODBN een jaarrekeningtekort voorzag van circa € 1 miljoen. In het eerste kwartaal verrichtte een onafhankelijk onderzoeksbureau onderzoek naar de oorzaken van deze tekorten. Op 17 april informeerde GS haar PS over de uitkomsten van een onderzoek (de 'review'). Hieruit bleek dat de ODBN niet kostendekkend opereert. In april kondigde de ODBN per brief aan dat raden en staten van de deelnemers rekening moesten houden met een tariefstijging van 15-20%. De stijging van het uurtarief is noodzakelijk om kostendekkend te zijn.

Ook is tijdelijk extra geld nodig (2019-2020) om het meerjarig ontwikkelplan (MJOP) te kunnen uitvoeren. Tenslotte is in de ODBN-begroting in 2019 en 2020 extra budget opgenomen om zich voor te bereiden op de omgevingswet. Dit was met de kadernota 2019 reeds aangekondigd.

De huidige provinciale begroting voorziet niet in deze kostenstijgingen.

Datum

25 september 2018

Documentnummer

GS: 4411422

PS: 4419085

5.1 Het dossier Uitvoering VTH Wet Natuurbescherming heeft ook effect op deze budgetten en verlaagt het benodigde beroep op algemene middelen.

Op korte termijn volgt een afzonderlijk dossier over het uitvoeren van VTH-taken de nieuwe Wet Natuurbescherming (WNB). In dit dossier zijn extra kosten opgenomen voor VTH-taken rondom WNB, maar ook extra opbrengsten; we gaan de kosten van de natuurtoets (Vvgb) doorbelasten aan gemeenten. Per saldo verwachten we hier een structureel financieel voordeel op dit dossier.

Er ligt een directe relatie met het ODBN-dossier omdat deze taken grotendeels door de ODBN wordt uitgevoerd.

Pas nadat deze effecten hiervan duidelijk zijn hebben we een goed totaalbeeld van beide dossiers. En dan weten we ook welk beslag op de algemene middelen nodig is.

Datum

25 september 2018

Documentnummer

GS: 4411422

PS: 4419085

Kanttekeningen

4.1 Er zijn beperkte mogelijkheden deze uitgaven te sturen.

Uitgaven voor vergunningverlening, toezicht en handhaving waarvoor GS bevoegd gezag is zijn wettelijk verplicht. Wel is het mogelijk het opdrachtvolume te beïnvloeden. Bijvoorbeeld door bepaalde opdrachten te verminderen. Dit zou een bijstelling van beleid betekenen met maatschappelijke gevolgen. Daarnaast is het met name op korte termijn zeer beperkt mogelijk opdrachten te verschuiven naar andere diensten. Een vergelijking van de uurtarieven 2019 van de andere Brabantse omgevingsdiensten:

ODZOB: € 95,84

OMWB: € 89,50

ODBN: € 94,50 (nog vast te stellen)

Financiën

Herziene begroting 2018 en ontwerpbegroting 2019 ODBN
(Exclusief afvalinzameling)

<i>Bedragen * 1 miljoen</i>	2018	Aandeel PNB	2019	Aandeel PNB
Basistaken	€ 11,1	€ 2,4	€ 12,6	€ 2,5
Verzoektaken	€ 7,6	€ 5,3	€ 9,6	€ 5,6
Collectieve taken	€ 0,6	€ 0,2	€ 1,0	€ 0,5
Overige	€ 0,9		€ 0,9	
Totaal	€ 20,2	€ 7,9	€ 24,1	€ 8,6

Effect op provinciale begroting 2019 e.v.

Datum

25 september 2018

Ontwerpbegroting 2019:

Documentnummer

*Bedragen * 1.000*

	2019	2020	2021	2022
Effect structurele bijdrage opdracht	€ 1.110	€ 1.110	€ 1.105	€ 1.105
Effect bijdrage ontwikkelplan	€ 241	€ 76	€ -	€ -
Effect bijdrage omgevingswet	€ 84	€ 84	€ -	€ -
Totaal effect	€ 1.435	€ 1.270	€ 1.105	€ 1.105

GS: 4411422

PS: 4419085

Binnen de reguliere provinciale begroting is vanaf 2019 geen dekking voor de kostenstijging. Een beroep op de algemene middelen is daarom nodig. De hoogte van dit beroep op algemene middelen is mede afhankelijk van de effecten van het dossier Uitvoering VTH-taken Wet Natuurbeheer. Dit wordt voor eind 2018 aan PS aangeboden, samen met de bijbehorende begrotingswijziging.

Bijgestelde begroting 2018

In de bijgestelde begroting becijfert de ODBN de extra kosten voor de provincie op € 852.000 in 2018. Hiervan kan € 480.000 worden opgevangen uit de voorziening die in 2017 is getroffen om tegenvallers naar aanleiding van tekorten bij de omgevingsdiensten op te vangen. Het restant van € 372.000 wordt gedekt uit een incidentele meevaller door de winstuitkering van de OMWB over het jaarrekeningresultaat 2017.

Europese en internationale zaken

Niet van toepassing.

Planning

De ontwerpbegroting 2019 is door het Dagelijks bestuur van de ODBN op 12 december 7 september 2018 vrijgegeven aan raden en staten. Het Algemeen Bestuur wil de definitieve begroting vaststellen in haar vergadering van 19 december 2018.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief Dagelijks Bestuur ODBN over de herziene begroting 2018 en ontwerpbegroting 2019 en de meerjarenraming 2020-2022
2. De herziene begroting 2018 ODBN
3. De ontwerpbegroting 2019 inclusief meerjarenraming 2020-2022 ODBN.

Datum

25 september 2018

Documentnummer

GS: 4411422

PS: 4419085

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever: mevrouw M.J. van den Dries, (073) 680 83 33, mvddries@brabant.nl, programmamanager Omgevingsrecht.

Opdrachtnemer: de heer E.J.G. Broere, (073) 680 85 02, ebroere@brabant.nl, business strateeg programma Omgevingsrecht.